



ОСНОВНА ШКОЛА
„ЈОВО КУРСУЛА“
КРАЉЕВО

АНЕКС БР.2

ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Примена измена и допуна ШП ПОЧИЊЕ ОД ШКОЛСКЕ 2022-2023.године.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Основна школа „ЈОВО КУРСУЛА“

Дел.бр. 02-655

Датум: 15.09.2022.

Краљево

На основу члана 119 став 1 тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021) Школски одбор Основне школе „Јово Курсула“ у Краљеву, на својој седници одржаној дана 15.09.2022. године донео је с л е д е ћ у

О Д Л У К У

Доноси се **АНЕКС бр. 2 ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА** ОШ „ЈОВО КУРСУЛА“ У КРАЉЕВУ донет за период од **2020-2024** године, дел. бр .01-253/2 од **02.07.2020.** којим се ВРШЕ ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ И ТО:

1. МЕЊА се и ДОПУЊАВА ШП У ДЕЛУ :

- **Планом и програмом наставе и учења за 3 разред (измене и допуне бр. _____ У води се нови ОБАВЕЗНИ предмет – ДИГИТАЛНИ СВЕТ који се изучава почев од школске 2022-2023 године.**
- **Уводе се нове Слободне наставне активности које се изучавају од 5-8 разреда**

Почев од пшколске 2022-2023 године

- **МЕЊА се ПЛАН ЕКСКУРЗИЈА И ШКОЛЕ У ПРИРОДИ за ученике од 1-8 разреда и нови План чини саставни део ШП и примењује се почев од текуће 2022-2023 године.**
- 2. Примена измена и допуна ШП ПОЧИЊЕ ОД ШКОЛСКЕ 2022-2023.године.**

Образложење

Чланом 119 став 1 тачка 2) предвиђено је да Школски програм доноси Школски одбор. Аналогно томе и измене и допуне истог спадају у надлежност органа управљања.

Школски програм за ОШ „Јово Курсула“ за временски период од 4 године, од 2020-2024 донет је 02.07.2020.. године , дел. бр. 01-253/2 Од 02.07.2020..

Изменама Плана и програма наставе у трећем разреду престаје да се изучава Пројектна настава а уводи се изучавање обавезаног предмета ДИГИТАЛНИ СВЕТ са 1 часом недељно . Примена почиње од текуће 2022-2023 године.

Првилником о допунама правилника о плану наставе и учења за 5 и 6 разред ; за 7 разред и за 8 разред уводи се нови оквир СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ, СА ТАБЕЛАРНИМ ПРИКАЗОМ СНА И НОВИМ НАЧИНОМ ОСТВАРИВАЊА ПЛАНА (Сл. Гласник РС – Просветни гласник „ бр. _____) .

Дњестинације, маршуте и трајање екскурзија, излета и школе у природи чији табеларни приказ је саставни део ШП, на основу чега је сачињен и Годишњи план рада за школску 2022-2023 годину.

С тим у вези доноси се одлука да се ШПР за период од 2020-2021 годину бр. 01-253/2 од 02.07.2020.. год. МЕЊА и ДОПУЊАВА како је и наведено у изреци Одлуке.

У складу са наведеним донет је Анекс бр. 2 ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА за период 2020-2024 год. и чини његов саставни део..

У Краљеву, 15.09.2022.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Јанчић Љиљана

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Чуvari природе			Разред: V или VI
ЦИЉ УЧЕЊА: Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ	<ul style="list-style-type: none"> – препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства. – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање 	<p>Биодиверзитет и његов значај.</p> <p>Истраживање биодиверзитета непосредне околине.</p> <p>Мапирање врста</p> <p>Лековите биљке.</p> <p>Самоникле јестиве биљке.</p> <p>Зачинске биљке</p> <p>Аутохтоне расе и сорте.</p> <p>Значај биљног покривача.</p> <p>Утицај климатских промена на живи свет.</p>	<p>У оквиру наставне теме Упознај живи свет своје околине ученици би најпре требало да се упознају/подсети шта представља појам биодиверзитета и његов значај. Након тога следе активности упознавања живог света непосредне околине.</p> <p>У оквиру наставне теме Значај живог света за човека ученици би требало да се упознају са значајем биљног покривача, аутохтоним расама и сортама живог света Србије и утицајем климатских промена на њих. У оквиру теме климатских промена треба скренути пажњу ученицима да на локалном нивоу уоче последице глобалног загревања. Активности у вези са овом темом се могу започети истраживањем каква је клима у локалном крају била раније (из изјава и сећања старијих људи или доступне архивске грађе).</p>

<p>ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ</p>	<p>резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета; – активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета; – повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању</p>	<p>Угроженост врста. Значај опрашивача. Утицај пестицида на живи свет.</p> <p>Природни ресурси. Рационална употреба енергије. Рационална употреба воде. Понашање у природи. Заштићене природне вредности. Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.</p>	<p>У оквиру наставне теме Помозимо да преживе ученици би требало да разумеју да поједине људске активности угрожавају врсте и да људи могу активно да учествују у њиховом очувању.</p>
<p>ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ</p>			<p>У оквиру теме Ја чувам природу ученици би требало да упознају заштићене локалне природне вредности, развију свест о значају одрживог коришћења природних ресурса, као и о утицају човека и сопственој одговорности по локалну животну средину.</p>

	<p>задатог циља; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи; – критички се односи према употреби и злоупотреби природе.</p>		
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују што се постиже формативним оцењивањем. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>		
<p>Начин прилагођавања</p>	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење евершњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.</p>		

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

НАСТАВНА ТЕМА	Истиче се	добар	задовољава
УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Цртање, вајање и сликање			Разред: V или VI
ЦИЉ УЧЕЊА: Циљ учења слободне наставне активности Цртање, вајање и сликање је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ЦРТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> – црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; 	Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике	<p>У оквиру ове теме потребно је планирати четири групе задатака: цртање на основу опажања, по задатом моделу (портрет, аутопортрет, поставка мртве природе, воће, поврће, биљке или предмети) који је одабрао наставник; цртање на основу опажања према моделу који је одабрао ученик; илустровање (приче, бајке, песме...) и цртање на основу маште. Ученици могу да уче нову технику или да усавршавају примену познате технике. Сви цртачки материјали и прибор су пожељни. Препорука је да се уместо угљена у штапићу користи угљен у оловци, који се мање круни. Ученици који немају могућности да набаве разноврсан прибор и материјал могу да направе импровизовани прибор и материјал од предмета и састојака које имају код куће. Метално перо се може заменити природним алатима, као што су трска, перо од гуске или гранчице од дрвета. Трска се може користити ако се добро осуши. Начин на који јој је зашиљен врх, утицаће на линије које оставља за собом. Перо гуске се може користити ако му се добро очисте врх шмирглањем и ацетоном, па затим косо заштри. Перо је осетљивије на притисак од трске, па ће дати нежнији цртеж. Осим тушем и бајцом ученици могу цртати и инстант кафом, која даје веома тамну боју и може се користити као лавирани туш. Љуске лука ће дати тамно црвену боју, ако се користите исто као код фарбања ускршњих јаја, само се смањи количина воде.</p> <p>Хиперманган се може купити у апотеци у кесицама од 10 грама. Када се раствори у 100 gr течности даће боју магенте, док на папиру постаје окер до тамно браон у зависности од јачине раствора. Ликовни проблеми које ученици треба да решавају везују се за примену ликовног језика, односно</p>

<p>ВАЈАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и 	<p>Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике</p>	<p>садржаја теорије обликовања који се у том разреду уче у настави Ликовне културе. Посебан нагласак је на развијању осећаја за изражајна својства линија и приказивању мотива у плановима.</p> <p>У оквиру ове теме потребно је планирати две групе задатака који се везују за материјал и поступак обликовања: моделовање меким материјалима; конструисање и обликовање комбинованим материјалима и материјалима за рециклажу. Пожељан меки материјал је школска глина, професионална вајарска глина, ДАС маса беле или теракота боје, ФИМО ефект и софт, као и друге савремене полимерне глине. Ученици који немају услова да набаве масе за обликовање могу да обликују масом коју су сами направили, а према рецепту који предлаже наставник или који су уз помоћ старијих пронашли на интернету или у литератури. Један од примера за то је маса од папира натопљеног у лепак за тапете. Као конструкцију могу користити жицу коју ће обмотавати папирима натопљеним у лепак за тапете. Када је реч о материјалу за рециклажу важно је да ученици не купују материјал, већ да обликују материјалом који имају код куће, јер је циљ уметничке рециклаже смањење отпада и загађења, односно развијање одговорног односа према здрављу, околини и друштву. Посебан нагласак је на стилизовању сложених облика и моделовању фигура у покрету. Предлог хоби технике је израда накита и других акцесоара по избору ученика.</p> <p>Предлог активности за напредне ученике је моделовање фигура већих димензија, на конструкцији од жице.</p> <p>Предлог заједничког пројекта је израда мобилних инсталација за школу, као што су тракасте завесе, мобилне скулптуре, предмети од бојених фолија и сл. да би на тај начин оплеменили животни простор.</p> <p>Уколико постоје услови, могући пројекти су ливење у гипсу, као и обликовање керамичке глине, печење и глазирање керамике.</p> <p>Индивидуални пројекти које заинтересовани ученици реализују код куће обухватају самостални избор теме, материјала, технике и садржаја.</p>
---------------	---	--	---

<p>СЛИКАЊЕ</p>	<p>локалне заједнице.</p>	<p>Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике</p>	<p>У оквиру ове теме потребно је планирати три групе задатака: слободно сликање на основу маште; сликање на основу посматрања; сликање на основу утиска о визуелним, аудио и аудиовизуелним садржајима (ликовно дело, снимак уметничке игре, филм, музичко дело, фотографија, игрица...).</p> <p>Ученике могу мотивисати фотографије инсеката, лишајева, гљива... Могу радити по моделу тако што ће донети из природе различите плодове, комаде дрвета, камење, шкољке који имају необичне површине, линије и боје. Треба имати у виду да се знања о боји ученика петог и шестог разреда веома разликују, па је у складу са тим потребно осмислити циљеве часа и активности ученика.</p> <p>Предлог хоби технике је украшавање ускршњих јаја и употребних предмета техником декупаж или ебру.</p> <p>Предлог активности за напредне ученике је сликање композиција акрилним бојама на платну.</p> <p>Предлог заједничког пројекта се односи на уређење школе и може обухватати израду мурала или чворованих таписерија, као и осликавање старог школског намештаја (столица и клупа) који је предвиђен за замену/бацање.</p> <p>Предлог индивидуалног пројекта који се реализују код куће је витраж од прозирних фолија у боји или мозаик или осликавање облутака.</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је дати повратну информацију која ученику помаже да побољша свој резултат и учење.</p> <p>Самопроцена је од изузетног значаја за напредак ученика у развијању способности опажања, изражавања, критичког и стваралачког мишљења. Самопроцена се врши кроз разговор, а веома је корисна метода 3, 2, 1 за самопроцењивање напретка, која је предложена у програму општеобразовног предмета Ликовна култура. Имајући у виду специфичност програма потребно је посебну пажњу обратити на грешке у ликовном раду и објаснити ученицима како да преобликују неуспеле радове, уместо да их бацају. Такође, потребно је водити рачуна о узрасним могућностима ученика, као и о томе да ученици могу бити незадовољни успешним ликовним радом или задовољни радом који не достиже очекиване резултате. Суштински грешке постоје у решавању постављених ликовних проблема у</p>		

	<p>композицији, нарочито када се ради по моделу, док се код изражавања на основу маште или утиска мора рачунати на слободу ликовног изражавања, па и на то да грешке у композицији нису много важне у односу на садржај ликовног рада.</p> <p>Препорука је да ученици чувају и преносе све цртеже и слике у мапи радова коју су сами направили и украсили, док фигуре могу да преносе у кутији са преградама, коју су, такође, сами направили. На крају полугодишта и пред крај школске године потребно је поставити изложбу свих радова (реализованих у школи и код куће) у холу школе, а у току године је пожељно да ученици сами постављају мање изложбе по завршетку сваког ликовног пројекта. Излагање радова је важно због поређења и самопроцене напретка, а разговор о радовима, односно различитим начинима решавања ликовних проблема омогућава ученицима и да уче једни од других</p>
Начин прилагођавања	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћењевршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА			
НАСТАВНА ТЕМА	Истиче се	добар	задовољава
Цртање	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
Вајање	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
Сликање	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ		Разред: V или VI	
ЦИЉ УЧЕЊА: Циљ учења слободне наставне активности Музиком кроз живот је да ученик развија стваралачко и креативномишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој, свест сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљенза креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културесвога и других народа		Годишњи фонд часова:36	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<ul style="list-style-type: none"> – примењује динамичко нијансирање при извођењу музичких дела; – препознаје елементе динамике у свакодневном животу; – анализира врсте такта и ритам у уметничким делима; – препознаје боју тона у складу са садржајем композиције; – изводи композиције домаћих и страних аутора самостално и у групи, користећи глас, покрет и инструменте; – изводи двогласне и трогласне композиције домаћих и страних аутора; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; 	<p>Проширивање знања о музичким елементима.</p> <p>Изражајна својства динамике.</p> <p>Врста, карактер и примена темпа.</p> <p>Тон: боја и текстура</p> <p>Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити.</p> <p>Повезивање звука и ритма.</p> <p>Примена динамике, темпа и ритма у свакодневном животу</p> <p>Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања;</p> <p>Индивидуално и групно певање.</p> <p>Двоглас.</p> <p>Троглас.</p> <p>Индивидуално и групно свирање.</p>	<p>У реализацији слободне наставне активности Музиком кроз живот, у складу са могућностима школе и креативностима наставника, треба инсистирати на већој афирмацији тематских јединица у области Извођење музике.</p> <p>Нагласити и инсистирати на индивидуалном емотивном доживљају при извођењу музичких дела кроз рад на различитом садржају традиционалне и уметничке музике, које су примерене гласовним могућностима и узрасту</p> <p>ученика. Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и домовина, природа и околина, животиње...).</p> <p>Сваки аспект извођења музике има непосредан и драгоцен утицај на развој ученика. Читање с листа једноставног ритмичког записа активира највећи број когнитивних радњи, развија дугорочно памћење, осетљивост за друге учеснике у музичком догађају (тимски рад, толеранција) и fine моторичке радње. Квалитетно музичко изражавање има значајан утицај на психу ученика, а самим тим и на капацитет и могућност свих видова изражавања. Уједно је важно да кроз извођење музике, а у оквиру индивидуалних могућности ученика, подстиче и развијање личног стила изражавања.</p> <p>Кроз индивидуално и вишегласно гласовно и инструментално извођење инсистирати на поставци тона, интонацији, правилном дисању, агогици, дикцији, ритму, динамици, поштовању различитости у групном раду (ансамблу)...Елементе музичке писмености треба обрађивати кроз одговарајуће музичке примере и</p>

			<p>композиције, од нотне слике и тумачења према звуку. Репертоар одређује наставник сходно саставу и узрасту групе ученика, поштујући мишљење и жеље ученика, узимајући у обзир одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха и стилова, тематски разноврсне и усклађене са применом.</p>
<p>ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – учествује у манифестацијама; – користи различите технике телесних перкусија самостално и у групи; – примењује технике правилног дисања у свакодневном животу; – препознаје говор тела, свој и своје околине; – контролише покрете користећи концентрацију; – сарађује са члановима групе којој припада, поштујући различитости; – процени сопствене могућности у примени телесних перкусија; – самостално осмишљава и импровизује покрете за ритмичке аранжмане; – контролише сопствене покрете у циљу боље координације; – својим речима објасни значај телесних перкусија на у сваком смислу; 	<p>Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета. Координација различитих менталних и физичких капацитета Правилно дисање. Концентрација. Говор тела. Јачање одређених делова тела. Рефлекс. Пажња. Брзина реаговања на различите захтеве из окружења. Развој свесности о нашем телу, контроли покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу. Стимулација и активација организма на психомоторном и когнитивном нивоу. Истраживање унутрашњег ритма и звука Body percussion.</p>	<p>У оквиру ове теме обједињене су три групе вештина: когнитивне, социјално-емоционалне и организационе. Зато већ у процесу увођења у тему треба изабрати примере на којима ће ученици схватити сложеност коришћења тела као инструмента и сам значај бављења овом темом. У процесу реализације програмских садржаја наставник треба да уведе ученике у одређену тему, кроз кратки теоријски приказ или аудио-видео запис, на сам значај коришћења тела као инструмента, а затим да их кроз конкретне задатке усмери на истраживање које може да се односи на различите аспекте деловања. Сам здравствени аспект кроз побољшање концентрације, техника дисања, развијање самопоуздања, контроли покрета, јачање мускулаторног система, различитих стимулација и уопштено свесности о своме телу, обратити кроз предавања у којима ће учешће узети и ученици. За почетак рада предлаже се примена лаганијих примера, као што су тапшалице и бројалице, како би се ученици ослободили и испробавали могућности свога тела као инструмента. Пожељно је да се у почетку ученицима да слобода у креирању ритмичке пратње, како би спознали своје индивидуалне могућности. У циљу упознавања извора као грађе за истраживање елемената и техника телесних перкусија, може да се остварује и кроз посете појединим институцијама, као и гостовања експерата у школу. Материјала и готових аранжмана за ову тему има на ЈууТубе каналу, тако да у зависности са интересовањима ученика и креативности наставника, може да се користи у настави, а ученике треба оснаживати и осамосталити да сами праве аранжмане или импровизују већ постојеће. Резултати истраживања у овој области могу бити полазиште за примену вршњачке едукације кроз умрежавање ученика истог или различитог узраста. Ученици стечена знања из ове области такође могу презентовати</p>

			<p>ученицима првог циклуса основног образовања, преузимајући улогу вршњака ментора. Рад у групама и радионицама је користан у комбинацији са осталим начинима рада, поготово када постоји изазов значајнијег (нпр. емотивног) експонирања ученика, као вид премошћавања стидљивости или анксиозности.</p>
<p>КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – критички анализира своје и туђе извођење; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – објасни и примени различите технике критичког мишљења; – самостално поставља питања везана за дату тему; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима; – вербализује свој доживљај музике; – искаже свој доживљај музике кроз друге уметности. – критички просуђује утицај музике на здравље ; – разуме и користи интеркултурални дијалог – примењује различите врсте писмености (језичке, медијске, културне, научне...); – разуме концепт инклузије и осетљив је према различитостима; – самостално анализира музичка дела, користећи научене технике критичког мишљења; 	<p>Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине. Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема. Вештина постављања питања: меморијска, транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска. Обликовање оригиналног мишљења. Музичка критика. Анализа композиције Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање</p>	<p>После увода наставника у музичку критику као вида уметничке критике ученике треба кроз разговор навести да сами или истраживањем дођу до података који ће им дати одговоре на различита питања као што су: шта је то што музичку критику одваја од извештавања, шта може бити предмет уметничке критике, ко може бити музички критичар и који су објективни за разлику од субјективних аспеката музичке критике; који је значај музичке критике за извођача, публику, музикологе...Ова тема треба да резултира музичком критиком који ће ученици у улози музичког критичара написати након посете неком концерту, или слушања одређене композиције/извођача на часу. Основна идеја теме је да се код ученика развија конструктивно размишљање путем критике, стварање атмосфере где ученици сами постављају питања. Типови питања којима се доводи до развоја критичког мишљења: меморијска, где се траже чињенице, транслацијска, где се тражи преобликовање информација, интерпретацијска, где се установљавају везе између идеја, чињеница, дефиниција, вредности, аналитичка, где се доводи у сумњу и која траже додатна објашњења, синтетичка, уз које се креативно решавају проблеми помоћу оригиналног мишљења или могућих алтернатива, евалуацијска, где се долази до закључка о добром или лошем и где се заузима став.</p> <p>Коришћењем различитих метода и техника, као што су шест шешира, дрво проблема, грозд техника и многе друге, наставник приближава ученицима решење проблема који је у почетку изгледао нерешив. Након тога се приступа</p>

			<p>анализи музичког дела, изведеног или слушаног, користећи научена питања и технике критичког мишљења, које резултирају доношењем појединачног и групног мишљења/става. Потребно је нагласити појединости до којих се долази на основу опсервирања. Тако ученици уочавају доминантна својства по којима су музички инструменти одабрани, изражајни ефекти примењени, музички облици препознатљиви, затим постепено проучавају сложеније облике. На исти начин, поступно проучавају природу, окружење, жива бића и вербално и визуелно изражавају и пореде утиске, те самостално доносе ставове.</p>
Праћење и вредновање	<p>Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, примењују, процењују последице итд.</p> <p>Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научно, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова.</p> <p>Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>		
Начин прилагођавања	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> -просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); -коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; 		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Предузетништво			Разред: VII или VIII
ЦИЉ УЧЕЊА: Да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.			Годишњи фонд часова: 36 или 34
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА	<ul style="list-style-type: none"> – наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; 	<p>Однос цене и квалитета производа/услуге. Декларација производа. Уговорна обавеза за услугу. Остваривање права потрошача.</p>	<p>Кроз студију случаја ученици се оспособљавају да у оквиру задатог буџета одаберу производ или услугу и аргументују свој избор у односу на критеријуме као што су квалитет, цена, еколошка подобност, корисност производа/услуге, естетска вредност, робна марка, трајање гаранције, могућности сервисирања итд. Ученици се оспособљавају да се информишу о производу (прехранбеном, хемијском, техничком, одећа и обућа) на основу његове декларације. Упознају се шта су то права потрошача и на који начин могу да их остваре. Упутити ученике на услове које потрошач мора да испуни да би остварио своја права. Посебну пажњу посветити правима потрошача у односу на безбедност и квалитет производа/услуге, могућност замене или повраћаја новчаних средстава уколико није испуњена потпуна функционалност производа у гарантном року, као и у случајевима када производ није у складу са декларацијом или за услугу није испуњена уговорна обавеза. Постоје велике могућности за истраживачке задатке као што су нпр. да ученици пронађу информације о уобичајеном трајању гаранције за различите врсте производа.</p>
СВЕТ РАДА	<ul style="list-style-type: none"> – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; 	<p>Свет занимања некад, сад и у будућности. Професионална оријентација. Професионални развој. Форма и функција CV и мотивационог писма. Концепт целоживотног учења.</p>	<p>Уводне активности у ову тематску целину имају за циљ да ученици сагледају развојност занимања што подразумева и њихово нестајање, као и факторе који до тога доводе (технолошки развој, промене људских потреба...). За промишљање о развоју занимања у будућности погодне су креативне радионице. Ради пуног разумевања света рада ученици треба да се упознају са образовним профилима у оквиру различитих подручја рада, школама које их образују и</p>

			<p>захтевима које треба да испуне они који желе да се за њих школују. У ту сврху може се користити информатор за упис у средњу школу, а ученици подељени у групе могу добити различите задатке да га проуче (подручја рада, образовни профили у подручју рада, услови за упис, трогодишњи и четворогодишњи образовни профили, дуално образовање...). Неко од ученика требао би да се бави и информацијама о питањима како се наставља школовање после средње школе и разликама које постоје између похађања гимназије и стручне школе, односно разликама између опште и стручне матуре. Имајући у виду узраст ученика ниво академског образовања треба да буде само на информативном нивоу. На основу тог истраживачког рада може се организовати активност у којој сваки ученик или пар треба да припреми презентацију у стандардизованој форми за изабрани образовних профил. Презентација би требало да садржи информације о школама које образују тај образовни профил, минималном броју бодова из претходних школских година, условима уписа, могућностима запошљавања и наставка школовања, као и за које послове су ученици оспособљени након завршетка школовања. Припремљене појединачне презентације објединити и објавити на сајту школе. Уколико постоји могућност, ученицима омогућити комуникацију са представницима средњих школа, као и појединцима који се баве тим занимањима а то може бити неко од родитеља.</p> <p>У оквиру ове теме ученици треба да се упознају и са појмовима професионални развој, професионална оријентација и селекција, форма и функција CV и мотивационог писма. Током рада ученицима сугерисати да ће због динамичних промена на тржишту рада, током своје професионалне каријере бити принуђени да буду флексибилни, да се континуирано усавршавају и оријентишу ка целоживотном учењу.</p>
--	--	--	--

<p>ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; 	<p>Покретање иницијативе. Менаџмент и лидерство.</p>	<p>За увођење у тему наставник може да припреми примере неких иницијатива, пожељно је да буду на глобалном и локалном нивоу, који илуструју снагу иницијативе и предузетништва. Након тога, може се организовати активност у којој ученици треба да идентификују различите проблеме у свом непосредном окружењу (нпр. проблеми у вези са животном средином, безбедношћу у саобраћају...), и сагледају могућности њиховог решавања из перспективе сопственог ангажовања и укључивања појединаца, група и организација из локалне заједнице. Овај садржај добро кореспондира са програмом <i>Грађанског васпитања</i> за све разреде јер он потенцира грађански активизам који се заснива на истим овим корацима: препознавање проблема – тражење решења. Након спроведене анализе ученици треба да изаберу два проблема и промишљају које су могућности њиховог решавања. Подељени у групе сачињавају план акције са основним елементима. Наставник кроз примере успешних менаџера и лидера, упознаје ученике са особинама које их одликују. На основу својих интересовања и способности ученици преузимају улоге у тиму, а затим анализирају које особине менаџера и лидера су им потребне за успешно обављање задатка. У раду се могу консултовати са особама за које процене да им могу помоћи. Спровођење ове активности не треба да траје дуже од 3 часа јер је то увод у следећу тему где се очекује да ученици искажу, у складу са својим узрастом и знањем неки ниво иницијативности и предузимљивости.</p>
<p>УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА</p>	<ul style="list-style-type: none"> – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању 	<p>Појам предузећа (привредног субјекта). Производ и/или услуга. Појам тржишта. Људски и материјални ресурси. Пословна комуникација. Основни етички принципи у пословању. Процес производње и процес пружања услуга. Цена производа или услуге.</p>	<p>Током остваривања ове теме, ученици треба кроз практичан рад и симулацију рада привредног друштва да стекну јаснију слику о економском, финансијском функционисању предузећа, да развијају сопствене предузетничке капацитете, социјалне, организационе и лидерске вештине. Привредно друштво се оснива као виртуелни привредни субјекат који нема правни значај, али су сви процеси који се одвијају у њему реални. Уколико школа има регистровану ученичку задругу, пословање ученичких предузећа је потребно укључити у рад ученичке задруге.</p>

	<p>сличних производа на тржишту;</p> <ul style="list-style-type: none"> – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима. 	<p>Облици промовисања производа. Продаја производа или услуге.</p>	<p>Ученици се дели на две групе (од 10–15 ученика). Свака група оснива и води сопствено предузеће – привредни субјекат, са реалним процесима, производима/услугама и остварује зараду. Ученичко предузеће, под менторством предметног наставника, пролази кроз све фазе развоја стварног привредног друштва (оснивање, развијање, затварање). Свако ученичко предузеће осмишљава свој производ или услугу, трудећи се да буду оригинални, иновативни и креативни. Са циљем постизања ових захтева, важно је да ученици прикупе информације о истим или сличним производима или услугама на тржишту и успоставе комуникацију са окружењем како би испитали могућност остваривања пословног успеха. У складу са производом/услугом, ученици бирају назив предузећа, израђују лого предузећа и праве план активности. Са циљем прикупљања новчаних средстава за почетак рада предузећа, ученици могу да организују културни или спортски догађај, продајну изложбу, аукцију, сајам. Како би обезбедили успешно пословање, ученици се уз помоћ наставника упознају са правилима пословне комуникације, основним етичким принципима у пословању и рационалном управљању расположивим ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије). Ученицима указати на важност поштовања кодекса пословног понашања, од начина опхођења до кодекса облачења. Неопходно је да ученици уоче разлику између свакодневне и пословне комуникације (вербалне и невербалне). Инсистирати на поштовању основних етичких начела, као што је професионално обављање пословне делатности, савесно извршавање обавеза и преузимање одговорности, поштовање преузетих обавеза, коришћење допуштених средстава за постизање пословних циљева.</p> <p>Ученици израчунавају све трошкове које су имали током реализације своје идеје. У те трошкове спадају трошкови материјала, трошкови израде и други трошкови. На основу прикупљених података, формирају продајну цену и усклађују је са ценама сличних производа на тржишту.</p>
--	--	--	---

			<p>Уз помоћ наставника, осмишљавају различите облике промовисања и продаје свог производа и остварују интеракцију са пословним сектором и потенцијалним купцима. Промовисање се може остварити и коришћењем ИКТ алата. Продајне активности могу бити реализоване на продајним изложбама, сајмовима и базарима.</p> <p>Након реализоване теме, неопходно је да сваки тим изврши евалуацију спроведених активности и изради презентацију о раду свог предузећа. Чланови тима доносе заједничку одлуку у које сврхе ће бити искоришћена новчана средства зарађена током пословања ученичког предузећа.</p>
Праћење и вредновање	<p>Имајући у виду концепт програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како комуницирају и сарађују, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, дају креативна решења, како представљају резултате свога рада итд.</p> <p>Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, колико су креативни, како решавају задатке који садрже неке аспекте истраживачког рада, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам.</p> <p>Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>		
Начин прилагођавања	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћењевршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи. 		

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (од 7. до 8. разреда)

НАСТАВНА ТЕМА	ЗАДОВОЉАВА	ДОБАР	ИСТИЧЕ СЕ
ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА	Ученик искључиво уз помоћ наставника или ученика из групе : Наводи нека од основних права потрошача; на декларацији препознаје информације о производу; препознаје одређена занимања и нивое образовања;	Већим делом самостално: наведи основна права потрошача и начине њихове заштите; на декларацији проналази најважније информације о производу и одређује однос цене и квалитета; посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; препознаје проблеме у свом непосредном окружењу;	Лако логички повезује чињенице и појмове; Решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и и у потпуности критичкиразмишља; Самостално наведи основна права потрошача и начине њихове заштите;на декларацији проналази најважније информације о производу и одређује однос цене и квалитета;посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиђа могућности њиховог развоја у будућности; повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања;препознаје проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања;се укључује у иницијативе које се покрећу у школи; разликује особине лидера и менаџера; одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука;планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије);учествује у осмишљавању пословне идеје;информише се о постојању сличних производа на тржишту; комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима;примењује правила пословне комуникације;поштује етичке принципе у пословању;израчунава трошкове израде производа према датим инструкцијама;прикупља информације о ценама сличних производа на тржишту; учествује у промоцији и продаји производа; учествује у презентовању рад свог тима.
СВЕТ РАДА	препознаје неке од особина лидера и менаџера.учествује у раду групе;	укључује се у иницијативе које се покрећу у школи; разликује особине лидера и менаџера; преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима ; планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); информише се о постојању сличних производа на тржишту; примењује правила пословне комуникације;поштује етичке принципе у пословању;израчунава трошкове израде производа према датим инструкцијама;прикупља информације о ценама сличних производа на тржишту; учествује у промоцији и продаји производа; учествује у презентовању рад свог тима.	препознаје проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања;се укључује у иницијативе које се покрећу у школи; разликује особине лидера и менаџера; одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука;планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије);учествује у осмишљавању пословне идеје;информише се о постојању сличних производа на тржишту; комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима;примењује правила пословне комуникације;поштује етичке принципе у пословању; израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама;прикупља информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одређује цену свог производа;учествује у промоцији и продаји производа;презентује рад свог тима.
ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ			
УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЊА			

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Уметност		Разред:7. Или 8 .разред	
ЦИЉ УЧЕЊА Циљ учења слободне наставне активности <i>Уметност</i> је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.		Годишњи фонд часова:36 или 34	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА	<ul style="list-style-type: none"> – образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике 	<p>Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборигина, традиционална тетоважа Маора)</p> <p>Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе)</p> <p>Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо)</p> <p>Уметност народа Африке (маске и штитови)</p> <p>Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика)</p>	Програми Уметности су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

	традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај;		
ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ	<p>прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике; – презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже 	<p>Културно наслеђе (значај и улога)</p> <p>Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике)</p> <p>Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...)</p> <p>Начини очувања културног наслеђа</p>	<p>Програми Уметности су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.</p>

	<p>утисак о слушаним делима.</p> <ul style="list-style-type: none"> – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду. 		
<p>МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА</p>	<p>прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој 	<p>Савремене технологије и музика.</p> <p>Маркетинг у музици. Примењена музичка уметност.</p> <p>Музичка критика и интервју.</p>	<p>Програми Уметностису тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.</p>

	<p>музике;</p> <ul style="list-style-type: none"> – презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду. 		
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>У складу са чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7), СНА сеописно оцењују (истичесе, добар и задовољава), а оцене улази у општи успех ученика.</p>		

	То подразумева дана наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.
Начин прилагођавања	- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка, као и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

НАСТАВНА ТЕМА	Истиче се	добар	задовољава
ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:Домаћинство			Разред: VII или VIII
ЦИЉ УЧЕЊА: Циљ учења слободне наставне активности Домаћинство је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.			Годишњи фонд часова: 36 или 34
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА	<ul style="list-style-type: none"> – одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству; – преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика; – користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене 	<p>Домаћинство. Организација домаћинства. Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање.Формирање здраве породице. Фазе породичног живота. Култура као начин живота и културно наслеђе</p>	<p>У оквиру наставне теме Савремено домаћинство и породица ученици интегришу, функционализују знања, али и стичу знања о појмовима: породица, породица у ужем и ширем смислу, о фазама породичног живота, односима у породици и потребама савремене породице. У оквиру стицања знања о породици ученици уче о њеној улози у формирању културних потреба, навика и интересовања и развоју културног идентитета и припадности одређеној групи. Овакав приступ доприноси успостављању односа између појединца, породице и друштва, као и у успостављању релације „ми” и „други” што знања добијена у оквиру овог програма доводи у везу са знањима која се добијају у оквиру других предмета (српски језик и књижевност, географија, свакодневни живот у прошлости, грађанско васпитање, веронаука итд.). На исти начин се објашњава појам културно наслеђе, тако да ученици разумеју да се култура као начин живота (култура становања, одевања, исхране, понашања, рада) у прошлости испољава кроз наслеђе (материјално и нематеријално), а савремена култура – кроз савремени начин живота. У оквиру ове теме ученици би требало да направе план активности своје породице на дневном, недељном или месечном нивоу, и да истраже културно наслеђе своје породице.</p>

<p>КУЛТУРА СТАНОВАЊА</p>	<p>културе становања; – учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства; – правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу; – образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – разликује природне од вештачких тканина,</p>	<p>Породично домаћинство на селу и у граду. Породица и домаћинство. Функционалне целине домаћинства и њихове улоге. Технички апарати у домаћинству. Безбедност у домаћинству. Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини. Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству. Уштеда енергије у домаћинству. Хемијска и микробиолошка исправност воде. Отпадне воде у домаћинству. Основни хигијенски захтеви домаћинства. Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству.</p>	<p>У наставној теми Култура становања ученици треба да науче да постоје различите врсте стамбеног простора, о могућностима за економично и целисходно коришћење тог простора, као и о могућностима прилагођавања стамбеног простора функционалним и естетским потребама чланова породице. Треба указати на важност и улогу стамбеног простора у нормалном функционисању и различитим фазама развоја једне породице. Стан/домаћинство треба разматрати као сложени скуп његових функционалних целина. Ученик треба да зна који су функционални, хигијенски и естетски захтеви које стамбени простор треба да испуни. У овој теми треба размотрити начине уређења и одржавања стана/домаћинства према потребама чланова породице/домаћинства и према односу стан околине/окружење. У оквиру практичних вежби различите групе ученика треба да израде предлоге уређење стана/домаћинства у коме живе, поштујући потребе, склоности и активности особа које у њему живе (спортисти, музичари, писци, лица са специјалним потребама, деца, старе особе) и да међусобним извештавањем кроз дискусију одобре или унапреде предлоге. Утицај породице и појединца на уређење околине треба размотрити из угла градска/сеоска средина, асфалтирана/неасфалтирана улица и сл. Такође, треба размотрити уређење стана/домаћинства са различитих аспеката: функционално/ модерно/ практично/. Кроз дискусију са ученицима треба размотрити безбедност у домаћинству, на одржавање и безбедну употребу кућних апарата, ученике упутити да истражују и презентују уштеду топлотне енергије у домаћинству (правила употреба кућних апарата, топлотна изолација стана, грејање стамбених простора). Организовати посету водоводу, хемијској и микробиолошкој лабораторији у истом, организовати дебату са ученицима на тему употреба воде у градском и сеоском домаћинству, зашто је неопходно економична употреба воде, да ли користити флаширану или „чесменску воду“ и проблему отпадних вода. Кроз искуства деце треба указати на значај савремених апарата у домаћинству. У оквиру ове теме ученици се обучавају за њихову безбедну примену и разумевање конвенционалних ознака на апаратима</p>
-------------------------------------	---	--	--

	<p>правилно их употребљава и одржава; – планира буџет домаћинства и управља њиме; – планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству; – припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране; – правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице;-планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са</p>		<p>у домаћинству. Такође, уче и о важности правилног избора и примене прибора и средстава за одржавање стамбеног простора и околине као и о селективном прикупљању отпада у домаћинству (класификација, рециклирање, разградивост отпада). У овом делу, ученици би могли и да покрену сакупљачку акцију секундарних сировина, да је прошире на целу школу и/ или локалну заједницу. За то би требало да направе тим, поделе улоге у тиму, осмисле све фазе акције, начин оглашавања, прикупљања и улагања новца који добију после продатих секундарних сировина. Такође, ученици могу да направе изложбу од кућног отпада: пластичних флаша, лименки, старе хартије, стаклене амбалаже. Изложба би могла бити и продајна, а зарађен новац ученици би могли да употребе за хуманитарну акцију или за опремање кабинета/учионице (кутка) за домаћинство. У оквиру ове теме препоручује се употреба апликација, софтвера, нпр. Sweet home или неке друге, уз помоћ које ученици могу да планирају, пројектују и уређују виртуални простор за живот. Ученици у паровима могу да направе пано, или кратки филм којим приказују класификацију, рециклирање и разградивост отпада у домаћинству. Овај део наставе ученици би могли да употпуне практичним радом, компостирањем биоразградивог отпада из домаћинства. У оквиру ове теме реализовати и вежбу пречишћавање воде. Било би упутно ученике упутити у прављење филтера за воду од природних материјала, у слојевима (за преживљавање у природи и измењеним условима живота).</p>
<p>КУЛТУРА ОДЕВАЊА</p>	<p>општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства; – примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног</p>	<p>Улога одеће и обуће у животу човека. Природни и вештачки материјали, њихова својства и употреба у домаћинству. Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству. Одржавање и чишћење</p>	<p>У оквиру наставне теме Култура одевања ученици треба да науче: које улоге имају одећа и обућа у животу савременог човека (физиолошка, психолошка, естетска, функционална), да одећа и обућа могу бити направљене од природних и вештачких материјала, разлике у својствима природних и вештачких материјала, да врше избор тканине према својствима тканине и намени одеће, да на основу својстава тканине бирају начине за чишћење и чување одеће и обуће, значење ознака на декларацији одевних предмета. Овде би ученици могли да истражују изглед и крој неког одевног предмета (нпр. Тачке униформе, одела за матурско вече) кроз векове и да направе</p>

	<p>руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране;</p> <p>– истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства;</p> <p>– процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања</p>	<p>природних и вештачких материјала. Организација складиштења кућног текстила, обуће и одеће. Рециклажа кућног текстила и одеће.</p>	<p>модну ревију. Увод у ову област могла би бити посета локалном музеју или гостовање кустоса локалног музеја.</p> <p>Важно је да ученици науче о избору материјала из угла улоге/намене одеће и обуће.</p> <p>Кроз практични рад треба овладати вештинама одржавања одеће направљене од различитих материјала (прање, уклањање флека, пеглање, одлагање, пришивање дугмета), правилно читати и тумачити декларације на етикетама обуће и одеће, осмислити пано и представити одржавање одеће направљене од различитих материјала.</p> <p>У овом делу наставе ученици могу да направе презентацију на тему Рециклирани памук и његова употреба. Такође, могу организовати прикупљачку акцију старе, памучне гардеробе, пронаћи која текстилна трговина откупљује стару гардеробу или организује акцију старо за ново. Нову гардеробу, зарађену тим путем, донирати прихватилишту за младе или сигурним кућама.</p>
<p>КУЛТУРА ПОНАШАЊА</p>	<p>различитих проблемских ситуација;</p> <p>– комуницира на конструктиван начин;</p> <p>– процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот;</p> <p>– осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини;</p> <p>– критички процењује</p>	<p>Планирање и расподела буџета. План набавке и избор артикала. План и припреме за путовање. Правила понашања у превозним средствима, у граду и на путовању. Савремена средства комуникације и претраживање различитих информација.</p>	<p>Четврта тема Култура понашања треба да омогући ученицима да стекну/унапреде вештине у важним и свакодневним активностима у области културе понашања: куповини, комуникацији и путовањима. У области куповине мисли се на правилан избор потребних (не сувишних) артикала, планирање и правилну расподелу кућног буџета. Информисање о квалитету артикала путем информационих и комуникационих технологија, поред тога што омогућава правилан/најбољи избор, омогућава и уштеду новца и времена. Такође, примена информационих и комуникационих технологија омогућава и успешно планирање и реализацију путовања. Одабир дестинације, резервација и куповина карата се, на пример, данас много лакше обављају уз помоћ информационих технологија.</p> <p>Савремена средства комуникације данас омогућавају бољу информисаност и лакшу комуникацију са пријатељима, члановима друштвених група којима припадају као и са члановима уже и шире породице.</p> <p>Ученици треба да кроз практичне примере и реализацију науче о употреби (техничкој примени) ових средстава, али и о састављању сажетка разговора, писма, поруке, тако да не изоставе суштину (зашто некога зову или шта је предмет поруке или писма, е-маил-а).</p>

	<p>сопствени рад и рад сарадника у групи; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.</p>		<p>У оквиру ове теме ученици треба да овладају вештином писања и упућивања једноставних писаних форми биографије, захтева, молби и жалби. Ово подразумева податке: коме је намењено, истицање предмета, неопходних/релевантних информација и потребне податке о подносиоцу (име и презиме, адреса, контакт телефон и други биографски подаци). Како би наведено увежбали, ученици могу да покрену неку иницијативу у школи и да дозволу и мишљење траже електронским путем од директора, Наставничког већа и сл.</p> <p>У оквиру ове теме ученици у групама треба да направе план буџета и набавки, направе избор артикала на основу података о квалитету и цени артикала, планирају путовање, направе буџет и план обиласка културно-историјских знаменитости. Одраде вежбу званичне кореспонденције као: писање биографије, упућивање захтева, молби, жалби и сл.</p>
<p>СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА</p>		<p>Значај воде за одржавање хигијене. Средства за личну хигијену. Козметичка средства. Кућна апотека. Материјали за опремање Домаћинства Одржавање домаћинства Отпадни материјали у домаћинству.</p>	<p>Ова тема ће омогућити ученицима да разврставају хемикалије на козметику, личну хигијену, кућну хемију, правилно употребљавају исте и укажу на важност познавања и правилног читања ознака на истим. Ученици треба да истраже и да направе план набавке кућне апотеке и апотеке за путовање. Како и чиме могу да заштите дрво, метал и зидове од атмосферског утицаја, такође треба да истраже како да уклоне мрље са стакла, намештаја, металних предмета, одеће и обуће у домаћинству. Ученици могу да истражују у групама и резултате презентују на панелу, Power Point презентацијом, кратком анимацијом или усмено.</p>
<p>ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ</p>		<p>Хранљиви састојци и животне намирнице.Класификација животних намирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу. Енергетска вредност</p>	<p>Наставна тема Исхрана у домаћинству ће омогућити ученицима да истражују и упознају се са „органском производњом хране”. Да истраже планирају буџет и за исхрану свог домаћинства ако користе „органску храну” и храну која није органска, са посебним освртом на ГМО. Ученици треба да се упознају са термином „правилна исхрана” и да испланирају потрошачку корпу за једно домаћинство. Ученици треба да истраже и презентују потребе за градивним, енергетским и заштитно регулаторним састојцима хране, у зависности од узраста, врсте занимања, пола, климатских услова, здравог и физиолошког стања организма. Шта су последице неправилне исхране? Ученици би требало да упознају</p>

		<p>намирница. Потребе за састојцима хранезависно од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма. Рационална исхрана човека. Принципи рационалне исхране. Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране. Последице неправилне исхране. Припремање хране, начини обраде намирница. Хигијенски услови приликом припремања хране. Одржавање и конзервација намирница. Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница. Загађујуће супстанце хране и мере заштите. Адитиви. Органска и ГМО храна. Култура исхране и понашање за трпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор. Национална кухиња</p>	<p>прописе и правилнике који се односе на храну. Такође, овде се учи о мерама заштите хране од загађивања, правилном одлагању, чувању и конзервацији намирница (физичке, хемијске и биолошке методе), како се припрема храна, који су начини обраде намирница како да намирнице током припремања не изгубе хранљиве вредности, који су хигијенски услови приликом припремања хране, како се правилно рукује и како се одржавају машине за обраду намирница и апарата за чување хране. Култура понашања за трпезом и култура исхране се демонстрирају. Такође, ученици презентују националну и светске кухиње (ово се може реализовати и кроз школску манифестацију Међународни дан језика, где ће у једном сегменту бити приказане гастрономије земаља чији се језици и култура презентују). У оквиру ове теме планиране су вежбе које се могу изводити у групама: састављање јеловника (расподела укупних енергетских потреба по појединим оброцима у току дана (кроз симулацију ситуације одласка код нутриционисте по савет: детета спортисте, потхрањене особе, особе са вишком килограма, труднице, детета у пубертету). Ученици могу да истражују навике у исхрани код нас и у свету, као и последице тих навика. Увежбавају припрему хране у сировом стању, као што су: салате и сокови од воћа и поврћа, припремају млечне напитке, воћни јогурт, као и десерт.</p> <p>ПРАЋЕЊЕ И _____</p>
--	--	--	---

		и кухиње у свету.	
Праћење и вредновање	<p>Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. На почетку сваког часа, наставник пружа ученицима могућност да сами себе процене у теми часа која ће се обрађивати (базирано на дотадашњим стеченим знањима у другим наставним предметима или свакодневном животном искуству). То се може реализовати тако што ће ученици проценити своје знање на стикеру, а наставник залепити те стикере на помоћној табли и сл. За ову намену наставници могу позвати ученике да подигну онолико прстију своје шаке којом оценом процењују своја предзнања (један прст одговара оцени недовољан (1), пет прстију одговара оцени одличан (5)). Такође, наставник позива ученике на крају сваког часа да процене себе, у смислу, колико су напредовали у стицању знања, вештина, формирању ставова, током часа. То би, уједно, могла бити и ученичка евалуација наставниковог рада на часу. Наставник сваку врсту оцењивања јасно и прецизно образлаже ученику, поштујући његов интегритет. У Домаћинству као слободној наставној активности најважније је да наставник прати напредак ученика у вештинама комуникације (вршњачкој и са одраслима), критичког мишљења, мотивисаности, предузимљивости, организацијским вештинама, културним навикама, односу према сопственом здрављу, здрављу његове околине, као и о бризи за очување животне средине, креативности и решавању проблема. Наравно, наставник уз помоћ одељењског старешине и ПП-службе је способан да примени прилагођавање метода, али и садржаја за ученике са посебним потребама у наставном процесу. Наравно, то се односи и на израду посебног наставног материјала, као и правила оцењивања.</p>		
Начин прилагођавања	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи. 		

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА			
НАСТАВНА ТЕМА	Истиче се	добар	задовољава
САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
КУЛТУРА СТАНОВАЊА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
КУЛТУРА ОДЕВАЊА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење,	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу

	подстиче друге у раду		
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу
ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ	активно учествује у раду, закључује, има развијено критичко мишљење, подстиче друге у раду	учествује у раду, у мањој мери је активан на часу	у мањој мери заинтересован за рад, није активан на часу

Наставни предмет: Дигитални свет	Разред: трећи	Број часова: 36
Циљ наставног предмета		
Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.		
Организациони облици рада (начин осатваривања и начин презентовања програма):		
Унос краћег текста помоћу физичке и виртуелне тастатуре (функције Shift, Enter, Space bar, Caps Lock, Delete, Backspace тастера). Селектовање и основно едитовање текста (брисање, додавање). Чување текстуалног документа, именовање и поновно отварање. Додавање текстуалног објашњења на слику, чување, именовање и поновно отварање. Претраживање интернета (прегледачи, претраживачи, кључне речи, информисаност о томе како су резултати претраге одабрани и рангирани; критички однос према резултатима претраге). Етичко коришћење туђих дигиталних материјала. Коришћење технологије ван школе-примери дигитализације у свакодневном животу у чијој је основи вештачка интелигенција. Дигитални углед. Усклађеност дигиталних садржаја са узрастом корисника. Дигитално насиље. Примерена комуникација у дигиталном окружењу. Израда личног плана коришћења дигиталних уређаја. Осмишљавање алгоритама са гранањем који води до решења једноставног проблема. Оператори поређења и аритметички оператори. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Уочавање и исправљање грешака у програму.		
Начин и поступци праћења и вредновања остварености исхода наставе и учења и развијености међупредметних компетенција		

<p>У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Самопроцена – тестирање, откривање, објашњавање урађеног и исправљање грешака. Вршњачка процена – делење одговорности, стварање и пружање повратне информације радом у пару. Отворена питања – Процена постигнућа постављањем отворених питања. Већ знам - Желим да научим Научио/ла сам – Процена постигнућа коришћењем рубрика за идентификацију онога што знају, што желе да науче и онога што су научили.</p>
<p>Оцењивање ученика</p> <p>Оцењује се разумевање, примена, практични радови, вештина руковања алатима. Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака. Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника.</p>
<p>Начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка</p> <p>Садржајно прилагођавање, размењивање искуства, помоћ вршњака, сарадња са члановима стручних већа.</p>

Тема – садржај	Исходи по завршетку разреда ученик ће бити у стању да	Корелација – међупредметна повезаност
Дигитално друштво	Унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; селекује и измени (обрише, дода) текст; именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; осмисли кључне речи на основу којих ће на	Српски језик – комуникација, изражавање Ликовна култура – тумачење визуелних информација Физичко и здравствено васпитање – поштовање правила игре Природа и друштво – остваривање права и обавеза Математика - геометрија

	<p>интернету тражити потребне дигиталне садржаје; објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно; објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; одабира дигиталне садржаје на основу ПЕГИ ознаке у складу са својим узрасто</p>	
<p>Безбедно коришћење дигиталних уређаја</p>	<p>Препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;</p>	<p>Српски језик – комуникација, изражавање Ликовна култура – тумачење визуелних информација Природа и друштво – остваривање права и обавеза, сарадња са другима, очување здравља</p>
<p>Алгоритамски начин размишљања</p>	<p>Решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева гранање; наведе неке од оператора поређења (мање, веће и</p>	<p>Српски језик – комуникација, изражавање Ликовна култура – тумачење визуелних информација Физичко и здравствено васпитање – поштовање правила игре Природа и друштво – остваривање права и обавеза Математика – геометрија, бројеви</p>

	једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање; објасни потребу употребе гранања и понављања у програмима својим речима.	
Кључни појмови садржаја: уређивање текста, обрада слике, претраживање интернета, дигитални материјали, понашање у дигиталном окружењу, алгоритам, програмирање у визуелном програмском језику.		

Преглед међупредметних компетенција чије се развијање планира кроз реализацију наставе и учења предмета Дигитални свет у трећем разреду по темама

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ТЕМА		
	Дигитално друштво	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	Алгоритамски начин размишљања
Компетенција за учење	*	*	*
Одговорно учешће у демократском друштву			
Естетичка компетенција	*	*	*
Комуникација	*		*
Одговоран однос према околини		*	
Одговоран однос према здрављу		*	
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		*	
Рад са подацима и информацијама	*	*	*
Решавање проблема		*	*
Сарадња	*	*	*
Дигитална компетенција	*	*	*

<i>ОСНОВНА ШКОЛА</i>	„Јово Курсула“	<u>ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ</u> СЕКЦИЈА КЛУБ ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ
<i>МЕСТО</i>	Краљево	
<i>ШКОЛСКА ГОДИНА</i>		
<i>РАЗРЕД</i>	V-VIII	
<i>НАСТАВНИК</i>	<i>Александар Милутиновић</i>	

МЕСЕЦ	САДРЖАЈ РАДА
<i>СЕПТЕМБАР</i>	1. Све што треба да знате о микробитуређају. 2. Радно окружење 3. Истраживачки пројекат: Одабир теме и сарадника 4. Истраживачки пројекат: Пројектне активности
<i>ОКТОБАР</i>	5. Микробит-улаз и излаз 6. Пројектне активности- улаз и излаз 7. Пројектне активности- улаз и излаз 8. Светлеће диоде и петље
<i>НОВЕМБАР</i>	9. Пројектне активности- светлеће диоде и петље 10. Пројектне активности- светлеће диоде и петље 11. Променљиве и обрада података 12. Пројектне активности- променљиве
<i>ДЕЦЕМБАР</i>	13. Пројектне активности- променљиве 14. Микробит- звук 15. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 16. Истраживачки пројекат: Пројектне активности 17. Микробит-радио
<i>ЈАНУАР</i>	18. Истраживачки пројекат: Пројектне активности

<i>ФЕБРУАР</i>	<p>19. Истраживачки пројекат: Пројектне активности</p> <p>20. Гранање и Булови оператори</p> <p>21. Истраживачки пројекат:Пројектне активности</p>
<i>МАРТ</i>	<p>22. Истраживачки пројекат: Пројектне активности</p> <p>23. Додир као улаз</p> <p>24.Истраживачки пројекат:Пројектне активности</p> <p>25.Истраживачки пројекат: Пројектне активности</p> <p>26. Понављање</p>
<i>АПРИЛ</i>	<p>27.Истраживачки пројекат:Пројектне активности</p> <p>28.Истраживачкипројекат: Пројектнеактивности</p> <p>29. Израда произвољног програма- одабир теме и сарадника</p>
<i>МАЈ</i>	<p>30. Израда произвољног програма</p> <p>31. Израда произвољног програма</p> <p>32. Израда произвољног програма</p> <p>33. Израда произвољног програма</p>
<i>ЈУН</i>	<p>34. Презентовање радова</p> <p>35. Презентовање радова</p> <p>36. Обновљање и предлози за рад у следећој години</p>

<i>ОСНОВНА ШКОЛА</i>	„Јово Курсула“	<u>ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ</u> Саобраћајна секција
<i>МЕСТО</i>	Краљево	
<i>ШКОЛСКА ГОДИНА</i>		
<i>РАЗРЕД</i>	V-VIII	
<i>НАСТАВНИК</i>	Бојана Вујовић	

МЕСЕЦ	САДРЖАЈ РАДА
<i>СЕПТЕМБАР</i>	1.Упознавање чланова секције и договор о даљем раду 2.Саобраћајни системи 3. Саобраћајни системи 4.Друмски саобраћај-правила и прописи
<i>ОКТОБАР</i>	5. Друмски саобраћај-правила и прописи 6. Друмски саобраћај-правила и прописи 7. Друмски саобраћај-правила и прописи 8. Израда тестова-упознавање и правила и прописа друмског саобраћаја
<i>НОВЕМБАР</i>	9. Израда тестова-упознавање и правила и прописа друмског саобраћаја 10. Израда тестова-упознавање и правила и прописа друмског саобраћаја 11. Израда тестова-упознавање и правила и прописа друмског саобраћаја 12. Решавање интерактивних тестова на рачунару
<i>ДЕЦЕМБАР</i>	13. Решавање интерактивних тестова на рачунару 14. Решавање интерактивних тестова на рачунару 15. Решавање интерактивних тестова на рачунару 16. понашање бициклисте у саобраћају 17. Упознавање са правилима такмичења и осврт на прошлогодишње учешће на такмичењима

<i>ЈАНУАР</i>	18. Полигон
<i>ФЕБРУАР</i>	19. Вожња бициклом на полигону и ван њега 20. Вожња бициклом на полигону и ван њега 21. Вожња бициклом на полигону и ван њега
<i>МАРТ</i>	22. Вожња бициклом на полигону и ван њега 23. Вожња бициклом на полигону и ван њега 24. Вожња бициклом на полигону и ван њега 25. Вожња бициклом на полигону и ван њега 26. Вожња бициклом на полигону и ван њега
<i>АПРИЛ</i>	27. Вожња бициклом на полигону и ван њега 28. Вожња бициклом на полигону и ван њега 29. Вожња бициклом на полигону и ван њега
<i>МАЈ</i>	30. Вожња бициклом на полигону и ван њега 31. Вожња бициклом на полигону и ван њега 32. Вожња бициклом на полигону и ван њега 33. Вожња бициклом на полигону и ван њега
<i>ЈУН</i>	34. Вожња бициклом на полигону и ван њега 35. Вожња бициклом на полигону и ван њега 36. Сумирање резултата рада

<i>ОСНОВНА ШКОЛА</i>	„Јово Курсула“	<u>ПЛАН РАДА</u> <u>ДОДАТНЕ НАСТАВЕ</u>
<i>МЕСТО</i>	Краљево	
<i>ШКОЛСКА ГОДИНА</i>	2022/2023.	
<i>РАЗРЕД</i>	трећи	
<i>НАСТАВНИК</i>		
		<u>МАТЕМАТИКА И СРПСКИ ЈЕЗИК</u>

МЕСЕЦ	САДРЖАЈ РАДА
<i>СЕПТЕМБАР</i>	1. Бројеви прве хиљаде 2. Бројевни низови 3. Декадни записи 4. Задачи комбинаторике
<i>ОКТОБАР</i>	5. Римске цифре 6. Задачи са палидрвцима 7. Магични квадрати 8. Једначине 9. Неједначине
<i>НОВЕМБАР</i>	10. Логички задаци 11. Решавање задатака путем лажне претпоставке 12. Разломци 13. Задачи са мерењем и мерама
<i>ДЕЦЕМБАР</i>	14. Геометрија 15. Геометрија 16. Задачи са претходних такмичења 17. Задачи са претходних такмичења
<i>ЈАНУАР</i>	18. Анализа резултата са такмичења 1. Изражајно читање (поезија, драмски текстови)
<i>ФЕБРУАР</i>	2. Писање вести 3. Анализа реклама, креирање рекламних текстова 4. Писање објава за друштвене мреже 5. Прављење налога на инстаграму за подстицај читалачке мотивације
<i>МАРТ</i>	6. Представљање прочитане књиге по избору 7. Дебата о прочитаном роману по избору групе 8. Прављење интервјуа

	9.Радионица са писцем
<i>АПРИЛ</i>	10. Писање кратке приче 11. Анализа радова
<i>МАЈ</i>	12. Креирање филма о школском животу 13. Прављење кратких прилога из живота школе 14. Избор прилога за филм 15. Креирање флајера и позивница
<i>ЈУН</i>	16. Припрема за представљање филма 17. Представљање рада и премијера филма

ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

За ученике од првог до четвртог разреда

ШКОЛА У ПРИРОДИ НА ПЛАНИНИ РУДНИК	
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	Три одељења ученика
ТРАЈАЊЕ	СЕДАМ ДАНА
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	учитељи
ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	
<p><i>А) ОБРАЗОВНИ:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма другог и трећег разреда, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.- Проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима- Упознавање начина живота и рада људи у планинским крајевима- Уочавање промена у природи у јесен- Уочавање биљног и животињског света планинских крајева- Усвајање навика за очувањем природе, развој еколошке свести- Оспособљавање за сналажење у простору и времену- Развијање усмене и писмене језичке културе и изражавања- Подстицање ликовног и литерарног стваралаштва- Развој музичке културе <p><i>Б) ВАСПИТНИ:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Развијање љубави према природи- Изграђивање еколошких навика- Развијање правилног односа према позитивном социјалном понашању (самосталност, другарство, понашање у колективу, једнакост међу половима, хумани односи...)- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја- Развијање одговорног односа према себи и другима, објектима у окружењу	

- Подстицање и развој децјег самопоуздања кроз јавни наступ и учешће у групним креативним активностима

В) ЗДРАВСТВЕНИ:

- Развијање позитивног односа према спортским потребама и навикама
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- Усавршавање хигијенских навика
- Усвајање знања и навика о здравој исхрани

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА НАСТАВЕ У ПРИРОДИ КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Школа у природи траје седам дана . Настава ће се одвијати у предвиђеним објектима, а ваннаставне активности у природи. Све спортске активности биће реализоване на спортским теренима. Настава енглеског језика и верска настава,биће надокнађене по доласку у Краљево.

САДРЖАЈИ:

- Часови српског језика и математике биће одржани у складу са наставним планом и програмом у предвиђеном простору.Часови света око нас, физичког васпитања и ликовне културе ће бити одржани у природи као и часови грађанског васпитања. Часови музичке културе ће бити одржавани у оквиру културно забавних активности које су планиране у вечерњим часовима.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:

- Спортске игре у природи, на теренима објекта
- Обилазак рударског копа, чесме љубави, шумарева кућа.....
- Игре у слободном простору,шетње...
- Ликовне,музичке и литерарне креативне радионице...
- Организовање плесних и рецитаторских такмичења
- Маскенбал

ШКОЛА У ПРИРОДИ НА ПЛАНИНИ ГОЧ

ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	Три одељења
ТРАЈАЊЕ	СЕДАМ ДАНА
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	учитељи

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

А) ОБРАЗОВНИ

- Остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма другог и трећег разреда, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.
- Проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима
- Упознавање начина живота и рада људи у планинским крајевима
- Уочавање промена у природи у јесен
- Уочавање биљног и животињског света планинских крајева
- Усвајање навика за очувањем природе, развој еколошке свести
- Оспособљавање за сналажење у простору и времену
- Развијање усмене и писмене језичке културе и изражавања
- Подстицање ликовног и литерарног стваралаштва
- Развој музичке културе

Б) ВАСПИТНИ

- Развијање љубави према природи
- Изграђивање еколошких навика
- Развијање правилног односа према позитивном социјалном понашању (самосталност, другарство, понашање у колективу, једнакост међу половима, хумани односи...)
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја
- Развијање одговорног односа према себи и другима, објектима у окружењу
- Подстицање и развој дечјег самопоуздања кроз јавни наступ и учешће у групним креативним активностима

В) ЗДРАВСТВЕНИ:

- Развијање позитивног односа према спортским потребама и навикама
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота

- Усавршавање хигијенских навика
- Усвајање знања и навика о здравој исхрани

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА НАСТАВЕ У ПРИРОДИ КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Школа у природи траје седам дана . Настава ће се одвијати у предвиђеним објектима, а ваннаставне активности у природи. Све спортске активности биће реализоване на спортским теренима. Настава енглеског језика и верска настава,биће надокнађене по доласку у Краљево.

САДРЖАЈИ

- Часови српског језика и математике биће одржани у складу са наставним планом и програмом у предвиђеном простору.Часови света око нас, физичког васпитања и ликовне културе ће бити одржани у природи као и часови грађанског васпитања. Часови музичке културе ће бити одржавани у оквиру културно забавних активности које су планиране у вечерњим часовима.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:

- Спортске игре у природи, на теренима објекта
- Обилазак рударског копа, чесме љубави, шумарева кућа.....
- Игре у слободном простору,шетње...
- Ликовне,музичке и литерарне креативне радионице...
- Организовање плесних и рецитаторских такмичења
- Маскенбал

ШКОЛА У ПРИРОДИ НА ПЛАНИНИ ЗЛАТИБОР

ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	Ученици три одељења
ТРАЈАЊЕ ШКОЛЕ У ПРИРОДИ	СЕДАМ ДАНА
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	учитељи

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

А) ОБРАЗОВНИ:

- Остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма трећег разреда, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.
- Проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима

- Упознавање начина живота и рада људи у планинским крајевима
- Уочавање промена у природи у јесен
- Уочавање биљног и животињског света планинских крајева
 - Усвајање навика за очувањем природе,развој еколошке свести
 - Оспособљавање за сналажеље у простору и времену
 - Развијање усмене и писмене језичке културе и изражавања
 - Подстицање ликовног и литерарног стваралаштва
 - Развој музичке културе

Б) ВАСПИТНИ:

- Развијање љубави према природи
- Изграђивање еколошких навика
- Развијање правилног односа према позитивном социјалном понашању (самосталност, другарство, понашање у колективу, једнакост међу половима, хумани односи...)
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја
- Развијање одговорног односа према себи и другима,објектима у окружењу
- Подстицање и развој дечјег самопоуздања кроз јавни наступ и учешће у групним креативним активностима

В) ЗДРАВСТВЕНИ:

- Развијање позитивног односа према спортским потребама и навикама
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- Усавршавање хигијенских навика
- Усвајање знања и навика о здравој исхрани

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА НАСТАВЕ У ПРИРОДИ КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Школа у природи траје седам дана од којих су шест наставни. Ученици ће бити смештени у ОДМАРАЛИШТУ НА ЗЛАТИБОРУ који поседује 90 кревета.Одмаралиште има свој ресторан и кухињу за обедовање.У саставу објекта је и мања физилтурна сала, спољашњи кошаркашки терен, као и велики травнати фудбалски терен.Објекат поседује и мањи зоолошки врт.Преко пута објекта се налази стара основна школа чије се учионице могу користити за реализовање едукативног садржаја. Ваннаставне активности се могу реализовати у природи.

САДРЖАЈИ:

- Часови српског језика и математике биће одржани у складу са наставним планом и програмом у предвиђеном

простору.Часови природе и друштва, физичког васпитања и ликовне културе,као и изборних предмета, ће бити одржани у природи. Часови музичке културе ће бити одржавани у оквиру културно -забавних активности.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:

- Шетње и обиласци:Гостиљско врело, Гостиљски водопади, Стопића пећина, Сирогојно, рибњак са пастрмком и минерални извор
- Културно-забавне активности: колективни спортови, „Игре без граница“, рекреативне игре, основи камповања и логоровања(подизање шатора), оријентација у природи, мечевање, аер soft, bubble фудбал, фризби голф, уметничке радионице, традиционалне игре, вечерњи програм:плес, маскенбал, покажи шта знаш...
- Спортске игре у природи, на теренима објекта, шетње и планинарење

ШКОЛА У ПРИРОДИ ГОСТИЉЕ(ГОСТИЉСКА ВРЕЛА)

ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	Ученици три одељења
ТРАЈАЊЕ ШКОЛЕ У ПРИРОДИ	СЕДАМ ДАНА
НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	учитељи

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

А) ОБРАЗОВНИ:

- Остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма трећег разреда, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.
- Проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима
- Упознавање начина живота и рада људи у планинским крајевима
- Уочавање промена у природи у јесен
- Уочавање биљног и животињског света планинских крајева
 - Усвајање навика за очувањем природе,развој еколошке свести
 - Оспособљавање за сналажеље у простору и времену
 - Развијање усмене и писмене језичке културе и изражавања
 - Подстицање ликовног и литерарног стваралаштва
 - Развој музичке културе

Б) ВАСПИТНИ:

- Развијање љубави према природи
- Изграђивање еколошких навика
- Развијање правилног односа према позитивном социјалном понашању (самосталност, другарство, понашање у колективу, једнакост међу половима, хумани односи...)
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја
- Развијање одговорног односа према себи и другима, објектима у окружењу
- Подстицање и развој дечјег самопоуздања кроз јавни наступ и учешће у групним креативним активностима

В) ЗДРАВСТВЕНИ:

- Развијање позитивног односа према спортским потребама и навикама
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- Усавршавање хигијенских навика
- Усвајање знања и навика о здравој исхрани

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА НАСТАВЕ У ПРИРОДИ КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Школа у природи траје седам дана од којих су шест наставни. Ученици ће бити смештени у ОДМАРАЛИШТУ ГОСТИЉСКО ВРЕЛО НА ЗЛАТИБОРУ који поседује 90 кревета. Одмаралиште има свој ресторан и кухињу за обедовање. У саставу објекта је и мања физкултурна сала, спољашњи кошаркашки терен, као и велики травнати фудбалски терен. Објекат поседује и мањи зоолошки врт. Преко пута објекта се налази стара основна школа чије се учионице могу користити за реализовање едукативног садржаја. Ваннаставне активности се могу реализовати у природи.

САДРЖАЈИ:

- Часови српског језика и математике биће одржани у складу са наставним планом и програмом у предвиђеном простору. Часови природе и друштва, физичког васпитања и ликовне културе, као и изборних предмета, ће бити одржани у природи. Часови музичке културе ће бити одржавани у оквиру културно -забавних активности.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:

- Шетње и обиласци: Гостиљско врело, Гостиљски водопади, Стопића пећина, Сирогојно, рибњак са пастрмком и минерални извор
- Културно-забавне активности: колективни спортови, „Игре без граница“, рекреативне игре, основи камповања и логоровања (подизање шатора), оријентација у природи, мечевање, аер soft, bubble фудбал, фризби голф, уметничке радионице, традиционалне игре, вечерњи програм: плес, маскенбал, покажи шта знаш...
- Спортске игре у природи, на теренима објекта, шетње и планинарење

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

од првог до четвртог разреда

	РАЗРЕД: први и други
МАРШРУТЕ	КРАЉЕВО-ЈАГОДИНА -КРАЉЕВО
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	100
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	1 ДАН
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	200km
ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	
<i>А) ОБРАЗОВНИ:</i>	
<ul style="list-style-type: none">-Упознавање живота и рада људи-Упознавање прошлости, националне историје и културног наслеђа.-Уочавање естетике и архитектуре-Упознавање са знаменитостима Србије- Упознавање изгледа, особености и начина живота животиња различитих крајева	
<i>Б) ВАСПИТНИ:</i>	
<ul style="list-style-type: none">-Развијање интересовања и љубави према природи, животињама,биљкама и уметности.-Развијање љубави и поштовања према значајним личностима из различитих области и крајева света.-Развијање навика културног и пристојног понашања.-Развијање колективног духа и другарства, самодисциплине, уредности, једнакости и хуманих односа међу половима.-Развијање љубави и интересовања за спорт и рекреацију.-Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.-Развијање навике здравог физичког и телесног бављења спортом , као и издржљивости.	
ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	
<ul style="list-style-type: none">- Обилазак Музеја воштаних фигура- Обилазак Аква парка- Посета зооврту- Игре у слободном простору и боравак у излетишту „Поток“- Посета Кочином храсту	

	РАЗРЕД: трећи и четврти
МАРШРУТЕ	КРАЉЕВО-ТОПОЛА-ОПЛЕНАЦ -КРАЉЕВО
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	110
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	1 ДАН
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	300km
<p>ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА</p> <p>А) ОБРАЗОВНИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева -Упознавање прошлости, националне историје, културног наслеђа. -Уочавање естетике и архитектуре - Упознавање са значајним личностима и знаменитостима наше земље - Упознавање биљног и животињског света и промена у природи у пролеће - Проширивање и примена знања о саобраћају у конкретним ситуацијама <p>Б) ВАСПИТНИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Развијање интересовања и љубави према природи, животињама,биљкама и уметности. -Развијање љубави и поштовања према значајним личностима, културном наслеђу и националној прошлости -Развијање навика културног и пристојног понашања. -Развијање колективног духа и другарства, самодисциплине, уредности, једнакости и хуманих односа међу половима. -Развијање љубави и интересовања за спорт и рекреацију. - Развијање еколошке свести <p>В) ЗДРАВСТВЕНИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја. -Развијање навике здравог физичког и телесног бављења спортом , као и издржљивости. - Схватање значаја здравља и здравих стилова живота <p>ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обилазак Тополе 	

- Обилазак Опленца
- Упознавање културно- историјског наслеђа и значајних личности из прошлости
- Упознавање културе становања и живота нашег народа у прошлости
- Игре у слободном простору

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА
од петог до осмог разреда

	РАЗРЕД: V
МАРШРУТЕ	Краљево- Свилајнац- Манасија-Ресавска пећина- Раваница- Крушевац- Краљево
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	60
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	1 дан/ једнодневна
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	300 км
<p>ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА</p> <ul style="list-style-type: none"> -Савлађивање и усвајање дела активног програма непосредним упознавањем историјског и културног наслеђа, природних лепота и туристичких потенцијала земље. -Упознавање са еволутивним развојем живих бића посетом Палеонтолошком музеју и забавном парку- Дино парку -Упознавање историјског и културног наслеђа средњег века- споменици Моравске школе и њихова архитектура и сликарство, задужбине кнеза Лазара и задужбина деспота Стефана Лазаревића -Упознавање са специфичним географским локалитетима -Ресавском пећином и водопадима Лисине и упознавање са њиховим карактеристикама -Екскурзија би требало да васпитно оснажи ученике развијајући осећања према природним лепотама и историјском наслеђу наше земље, развијању игре и дружења у групи. Такође, на овај начин промовише се и здрав стил живота- боравак у природи и физичка активност 	
<p>ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ</p>	

(РЕДОСЛЕД ПОСЕТА ПО ДАНИМА)

І ДАН

- Полазак из Краљева ка Свилајнцу- Палеонтолошком музеју и Дино парку. Путовање се наставља ка манастиру Манасија. Затим је планирана посета ка Ресавској пећини, за коју је потребно одвојити довољно времена за обилазак. Затим ће ученици ући у аутобус и одвести се до водопада Лисине који се налази на двадесетак минута вожње од Ресавске пећине. После краћег задржавања пут се наставља ка манастиру Раваница. У повратку је планирана посета цркви Лазарица и краћа пауза.

-Агенција може да предложи место где би ученици средином дана могли да купе нешто за јело, попију сок и направе паузу, на основу искустава са ђачким екскурзијама.

Оделењско веће V разреда

	РАЗРЕД: VI
МАРШРУТЕ	Краљevo-Гамзиград-Зајечар-Неготин-ХЕ Ђердап-Д.Милановац-Лепенски вир-Голубац-Костолац-Пожаревац-Крагујевац-Краљevo
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	60
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	дводневна
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	500 км
ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	
-Савлађивање и усвајање дела активног програма непосредним упознавањем историјског и културног наслеђа, природних лепота и туристичких потенцијала земље.	
-Упознавање историјског и културног наслеђа Источне Србије, начином живота, грађевинама и ствараоцима који су везани за ово поднебље	
-Упознавање са карактеристикама Ђердапске клисуре, њене композитне долине , археолошким налазиштима Лепенски вир и Виминацијум	

- Упознавање са савременим функционосањем фабрике Бамби

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ
(РЕДОСЛЕД ПОСЕТА ПО ДАНИМА)

I ДАН

- Полазак из Краљева ка Крушевцу, краћа пауза, наставак пута ка Зајечару. Обилазак Гамзиграда, посета палате Felix Romuliana.
- Обилазак Неготина, споменика Вељку Петровићу, посета спомен-музеја композитору Стевану Мокрањцу.
- Кладово- ХЕ Ђердап, Ђердапска клисура, композитна долина
- Доњи Милановац, хотел „Лепенски вир“, вечера, дискотека, ноћење

II ДАН

- Лепенски вир ,обилазак локалитета
- Голубац- манастир Тумане
- Костолац- Viminacium- археолошки парк и мамут парк- посета
- Пожаревац- обилазак галерије Милене Павловић Барили, посета фабрици *Бамби*
- Крагујевац, могућа пауза , повратак у Краљево.

Одељењско веће VI разреда

	РАЗРЕД: VII
МАРШРУТЕ	Краљево-Гамзиград-Зајечар-Неготин-ХЕ Ђердап-Д.Милановац-Лепенски вир-Голубац-Костолац-Пожаревац-Крагујевац-Краљево
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	55
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	дводневна
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	500 км

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА

- Савлађивање и усвајање дела активног програма непосредним упознавањем историјског и културног наслеђа, природних лепота и туристичких потенцијала земље.
- Упознавање историјског и културног наслеђа Источне Србије, начином живота, грађевинама и ствараоцима који су везани за ово поднебље
- Упознавање са карактеристикама Ђердапске клисуре, њене композитне долине , археолошким налазиштима Лепенски вир и Виминацијум
- Упознавање са радом и делом наше познате сликарке

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ (РЕДОСЛЕД ПОСЕТА ПО ДАНИМА)

I ДАН

- Полазак из Краљева ка Крушевцу, краћа пауза, наставак пута ка Зајечару. Обилазак Гамзиграда, посета палате Felix Romuliana.
- Обилазак Неготина, споменика Вељку Петровићу, посета спомен-музеја композитору Стевану Мокрањцу.
- Кладово- ХЕ Ђердап, Ђердапска клисура, композитна долина
- Доњи Милановац, хотел „Лепенски вир“, вечера, дискотека, ноћење

II ДАН

- Лепенски вир ,обилазак локалитета
- Голубац- манастир Тумане- обилазак и евентуална посета (у зависности од могућности)
- Костолац- Viminacium- археолошки парк и мамут парк- посета
- Пожаревац- обилазак галерије Милене Павловић Барили
- Крагујевац, могућа пауза , повратак у Краљево

Одељењско веће VII разреда

	РАЗРЕД: VII
МАРШРУТЕ	Краљево-Бранковина-Ваљево-Текериш -Троноша-Тршић-Соко град-Краљево
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	60
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	дводневна
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	500 км
<p>ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ И ЗДРАВСТВЕНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА</p> <p>-Савлађивање и усвајање дела активног програма непосредним упознавањем историјског и културног наслеђа, природних лепота и туристичких потенцијала земље.</p> <p>-Упознавање историјског и културног наслеђа Ваљевског краја и Бранковине од краја 18. века до данас, личностима, догађајима из Првог српског устанка и Првог светског рата, начином живота, грађевинама и ствараоцима који су везани за ово поднебље</p> <p>-Упознавање са карактеристикама Лознице и околине, животом и местом рођења Вука Стефановића Караџића, Колубарске битке и историјско културним комплексом Соко град .</p>	
<p>ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ</p> <p>I ДАН</p> <ul style="list-style-type: none"> - Посета Бранковини, црква Св. Архангела-Задужбина Ненадовића, етно комплекс са собраницима старим кућицама, стара школа са музејском поставком из 19. века где је посебно издвојен део о Десанки Максимовић - Посета Лелићу - Обилазак града Ваљева ,Тешњар- стара ваљевска чаршија, Кнез Милошева улица, Народни музеј Ваљево, Муселимов конак из 18. века и Галерија слика Љубе Поповића и слободно време - Обилазак манастира Троноша из 14. века и музеја који се налази у склопу овог комплекса, познат као школа коју је Вук похађао у ранијем периоду - Долазак у хотел - вечера <p>II ДАН</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доручак у хотелу - Посета споменику Текериш из Првог светског рата - Обилазак манастира Троноша из 14. века и музеја који се налази у склопу овог комплекса, позната као школа коју је Вук 	

похађао у ранијем периоду - Посета Тршићу родном месту Вука Стефановића Караџића- ручак - Обилазак Соко града , први писани подаци из 1476 године, и споменику и манастиру посвећеном Николају Велимировићу (опционо) Одељењско веће VII разреда	
	РАЗРЕД: ОСМИ РАЗРЕД
МАРШРУТЕ	КРАЉЕВО – СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ – (СТРАЖИЛОВО) – ФРУШКА ГОРА – НОВИ САД – СУБОТИЦА – ПАЛИЋ – БЕЧЕЈ – НОВИ САД - КРАЉЕВО
ОЧЕКИВАНИ БРОЈ УЧЕНИКА	62
ТРАЈАЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА	3 ДАНА
ДУЖИНА МАРШРУТЕ У ОБА ПРАВЦА	800 km
ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ А) ОБРАЗОВНИ: <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање начина живота и рада људи Војводине. - Упознавање прошлости, културног наслеђа и архитектуре подневља које се обилази. - Уочавање разлика међу урбаним и неурбаним срединама. -Упознавање са културним знаменитостима.(Сремски Карловци, манастири Крушедол, Хопово,Нови Сад – центар града, позориште, Галерија Матице српске, Петроварадин, дворец Дунђерски, Суботица – Градска кућа) - Упознавање са значајним личностима. - Упознавање биљног и животињског света и промена (.Фрушка гора, Палић – Зоо-врт). Б) ВАСПИТНИ: <ul style="list-style-type: none"> - Развијање интересовања и љубави према природи, уметности и научним достигнућима. - Развијање еколошке свести. - Развијање љубави и поштовања према културном наслеђу и националној прошлости. - Развијање навика културног и пристојног понашања. 	

- Развијање колективног духа и другарства, самодисциплине, уредности, једнакости и хуманих односа међу половима.

ТЕМАТСКА ОБРАДА САДРЖАЈА ЕКСКУРЗИЈЕ-ИЗЛЕТА КОЈИМ ЋЕ СЕ ОСТВАРИТИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ
(РЕДОСЛЕД ПОСЕТА ПО ДАНИМА)

I ДАН: Краљево (пауза по потреби) – Сремски Карловци (Гимназија и црква – Стражилово – Фрушка гора (манастири Крушедол и Хопово) – Нови Сад (преноћиште у хотелу „Војводина“, диско вече).

II ДАН: Бечеј (дворац Дунђерски) – Суботица (Градска кућа) – Палић (обилазак језера, Зоо – врта) – Нови Сад (преноћиште у истом хотелу, диско вече)

III ДАН: Обилазак Новог Сада – центар града - позориште, Галерија Матице српске, Музеј Војводине и Петроварадин – улазак у катакомбе – ручак у хотелу и повратак за Краљево (паузе по потреби)

Оделењско веће VIII разреда